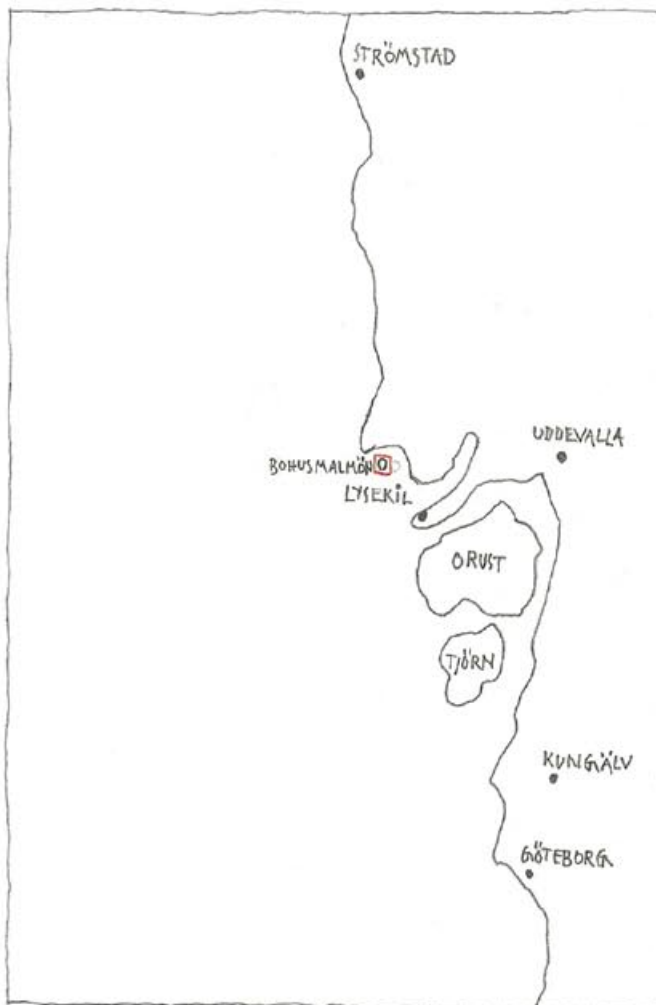

Bohus Malmön

Kulturturistinformation Bohus Malmön

Övårdar:

Kommunikationer:

Färjan går hela dygnet enligt turlista
Bussförbindelse finns

Service:

Båtgäster har tillgång till allmänna toaletter med dusch och tvättmöjligheter på Marinen. Badhus med bastu finns. Båt och motor finns det service för och man kan hyra båt.

Boende:

Kursgården är ett Bed&Breakfast-hotell som har öppet nästan hela året. Boka rum hos privatpersoner kan Du göra på Ökontoret. Möjligheter finns att hyra på Kulturbrottet.

Mat & café:

Sommartid finns flera restauranger och vintertid går det att avtala med Kursgården eller Hantverkstan om en bit mat.

Utflyktsmål:

Kartans alla sevärdheter kan vi visa med guide efter överenskommelse på Ökontoret. Öns hembygds-museum har öppet på sommaren och visas annars efter överenskommelse med föreningsmedlemmar.

Shopping:

Det finns en livsmedelsaffär på ön. Hela året kan Du köpa alster av lokala hantverkare på Hantverkstan. Sommartid finns det flera kiosker samt bensinstation.

Aktiviteter:

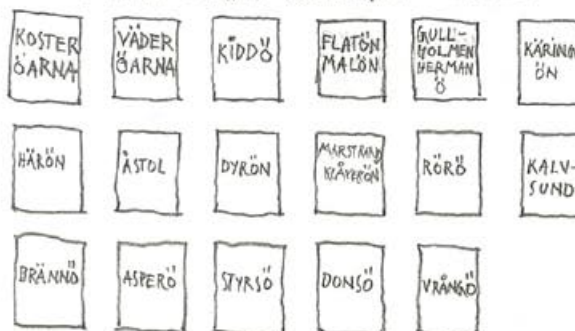
Tennisbanor finns och även en minigolfbana och det finns en fin golfbana på fastlandet bara några kilometer norr om ön.

Viktiga telefonnummer

Hantverkstan:	0523 - 35619
Ökontoret:	0453 - 35819
Kursgården:	0523 - 35210
Kulturbrottet:	0523 - 35315

I SKROTSTENS TIPPEN EN ÄRLA VIPPAR
OCH SÖKER PLATSEN FÖR SITT LILLA BO
DÄR MÄNNISKANS HAND NU FÖR LÄNGESEDAN
FRÅN SVETT OCH TÅRARNA HAR FUNNIT RO

DET FINNS OCKSÅ FOLDRAR OM...

TEXT UR HELENS OCH OVES MÄSSA

Historia

Malmön ett av Bohusläns äldsta fiskelägen och under namnet Samhället beskrivs det i en jordebok från år 1589, men redan år 1572 upprättades en tullstation vid "Stallen". Ön var bebodd under 1500-talets sillperiod. Malmön tillhörde gården Näverkärr på Stångenäset. I början av 1700-talet fanns på Malmön 22 hushåll medan det på Smögen fanns 14 och i Gravarne (Kungshamn) endast 12 hushåll. Ön såldes 1715 till Olof Knappe Strömstierna. Då låg bebyggelsen vid buktens norra del.

Vid 1800-talets början sysslade de flesta med storfiske till havs, och invånarantalet var lågt, ca 80 personer. På 1830-talet påbörjades stenbrytning för att få fram sten till Trollhätte kanal och till Carlstens fästning. Enligt muntlig tradition utfördes sistnämnda arbete av fångar från fästningen. C A Kullgren arrenderade då ön. 1842 startade export av sten till framför allt Tyskland men även Sydamerika m.fl. ställen i världen. Arbetet utfördes av stenarbetare utifrån som först inhystes i fiskarhemmen på order från firman C A Kullgren, som sedan byggde hyresbaracker. Även i dessa baracker blev det trångbott.

Under 1800-talets följande årtionden förbättrades försörjnings-möjligheterna för fiskarna genom att sillen gick till. Fiskarebefolkningen växte, år 1879 hade man 50 bodar och 4 salterier på Malmön, men bostads- förhållandena var besvärliga eftersom antalet stenarbetare också ökat väsentligt. Det totala antalet invånare steg från ca 370 år 1870 till ca 740 vid sekelskiftet. Befolkningen kulminerade 1912 med 1688 personer. Cirka 600 stenhuggare arbetade på ön 1930.

Bebyggelsen låg vid mitten av 1930-talet väl samlad till de tre områdena Stallen, Draget och municipalsamhället. Sedan det startats 3 st pensionat på Malmön ökade antalet sommargäster starkt. För att ytterligare utveckla verksamheten anlade Kullgrens Enka år 1947 en konservfabrik. Antalet fiskare hade då sjunkit till 75 stycken och antalet stenarbetare till ca 100 stycken. 1952 fick ön färjeförbindelse med fastlandet.

Under 60-talet sjönk arbetstillfällena och konserv-fabriken lades ner. Skolan stängdes 1965. Åren 1970-75 förvandlades 34 äldre hus till sommarhus samtidigt som 120 nya byggdes av bl. a Skanshus.

Stenindustrin dog ut helt år 1977, då Kullgrens Enka gick i konkurs.

Fraktfart

Den tidigare fraktfarten på Malmön bedrevs med mindre fartyg som däcksbåtar och jakter. En av de allra första fraktskutorna var jakten "Sjöfogeln" med Christian Hansson som skeppare. Skutan var byggd på Malmön 1855 av Anders och Olof Rasmusson och mätte 36 fot. Hon lastade 5,60 svåra läster (en läst var 2448 kg). Kullgrens Enka som var det första stenhuggeriet i regionen var givetvis till stor fördel för fraktfarten och gav i åtskilliga laster till inrikes såväl som utrikes orter. När intresset för storsjöfisket sviktade på Malmön till följd av de ständigt återkommande olyckorna så riggade man om storsjöfiskebåtarna till fraktjakter. 1878 får vi veta av kronofogden i Sunnervikens fögderi att Sotenäs fraktflotta bestod av 34 fraktjakter, varav 9 stycken hörde hemma på Malmön.

Lasterna bestod oftast av gatsten, byggnadssten, spannmål, plank, bräder och tegel för att inte tala om all den sprit som forslades längs den Bohuslänska kusten.

En ny era inleddes i Malmöns sjöfartshistoria i och med det nya seklet. Större fartyg anskaffades och tonnaget låg mellan 120 och 265 dvt. Under åren 1922-23 försågs de flesta fartygen med s.k. tändkulemotorer och märket Skandia, som tillverkades i Lysekil, blev det naturligaste valet. Under 1930-talet anskaffades ännu större skutor, s.k. trepålingar, d.v.s. tremastade skonorter från Danmark.

Under denna tidsepok bestod deras laster oftast av gatsten, spannmål, murtegel, gödning, cement, briketter och trälaster från Norrlandskusten.

Under åren 1936-46 var Malmön Bohusläns fjärde största skutsamhälle i fraktskutor räknat, med upp till 15 fraktskutor samtidigt, stora som små.

Sevärdheter

Museet - Byggt 1849 och invigt som museum 1984 innehållande hembygdsföreningens samlingar.

Smedjan - Sveriges äldsta ,bevarade och ej flyttade smedja med 4 st s.k. dubbelässjor.

Kyrkan - flyttad från Lysekil 1905 när deras stenkyrka stod klar.

Stenbrotten - både s.k.dagbrott och stora industribrott med tydliga spår av mångårig stenhantering.

Draget - hela sydspetsen av ön vittnar om alla år av brytning och bearbetning av sten. Här låg även ett polerverk där stenen slipades.

Malmön året runt

Till Bohus-Malmön kan Du komma hela året, med linfärjan som går täta turer fram och tillbaka hela dygnet. Naturen erbjuder fan-tastiska scenerier under Dina promenader i den vackra bohuslänska graniten. Kaprifolen blommar som sig bör i Bohuslän 2 gånger om året och ljung och trift färgar ön i underbara purpurtoner under sin blomning. Du kan lägga Dina konferenser på **Kursgården**, du kan gå på kurser i konst och konsthantverk bl.a. på **Kulturbrottet**, Du kan göra avtal med öns fritidsfiskare om att följa med ut med redskapen osv. osv. Fler ideér och uppslag finns på **Ökontoret** i **Hantverkstan**.

